

ται ἡ κυρία ἐξαδέλφη... Τέλος ἀρχίζουν τὰ ὀνιθοσκαλίσματα τῆς ἐδῶ εἰς τὴν ἄλλην σελίδα ...

... Ἐξακολουθῶ τὴν διακοπεῖσάν ἀφήγησίν μου. Ἐκαθίσταμεν εἰς τὸ τραπέζι ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τοῦ μπάρπ' Ἀναγνώστη, ὅστις ἐπολιόρκει μὲ τὰς ἀστείότητάς του, καὶ τὴν περιγραφὴν τοῦ τόπου τοῦ τρομεροῦ θὰ ἦμην περισσότερον νῆχαιστημένην μαζί του ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἂν μ' ἔφερε πλησίον τοῦ ἱατροῦ. Ἐβόλα ὅλα τὰ δυνατὰ μου διὰ νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ ἐκύτταζα μ' ἀνησυχίαν τὸν μπαρμπά, ὅστις ἐφαίνετο βαθειὰ συλλογισμένος.

— Θεέ μου! ἐπανελάμβανα μέσα μου, τί νὰ σκέπτεται ὁ μπαρμπάς!

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ γεῦμα, ὁ ἐπιστάτης μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ μᾶς προσεφέρθη ἐκεῖ ὁ καφές.

Ὁ μπάρμπ' Ἀναγνώστης εἶνε πολὺ περίεργος, ὅσον καὶ ἀπλοῦς τύπος. Ἐκ τῶν ὅσων τὸν ἔκρινα μέχρι τοῦδε τὸν εὖρον ἀγαθόν, ἀγαθώτατον, καὶ πιστότατον εἰς τὸν ἱατρόν, καθὼς μοῦ ἔγραφε καὶ ὁ διηγηματογράφος.

Ἐξυπνὰ τακτικὰ μὲ τ' ἀστέρι μ' ὅλας τὰς νυκτερινὰς περιόδιας τοῦ ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ μαύρου του.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

GUY DE MAUPASSANT

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τὰ μεγάλα δαιμόνια δὲν μὲ θλίβουν. Εἶδα τὸν πόλεμον ἐκ τοῦ πλησίον: ἐπάτουν ἀνηλεῶς ἐπὶ τῶν πτωμάτων. Αἱ ἰσχυραὶ θηριωδίαί τῆς φύσεως ἢ τῶν ἀνθρώπων δύνανται νὰ μᾶς ἀποσπάσωσι κραυγὰς φρίκης ἢ ἀγανακτήσεως, ἀλλὰ δὲν μᾶς προκαλοῦν ἐκείνην τὴν πίεσιν τῆς καρδίας, ἐκείνην τὴν διατρέχουσαν τὰ νῶτα φρικίαν, ἣν προκαλεῖ ἡ θέα μικρῶν τινῶν πραγμάτων ἀλγεινῶν.

Ἡ ὀριμυτέρα τῶν θλίψεων ἦν δύναται τις νὰ ὑποστῇ, βεβαίως, εἶνε ἀπώλεια παιδιοῦ διὰ μητέρα, καὶ ἡ ἀπώλεια μητρὸς διὰ τὸ τέκνον. Εἶνε ἄλλος ὀριμύ, τρομερόν, συγχλονοῦν καὶ σπαρασσόν.

Ἀλλὰ θεραπεύεται τις ἐκ τεινῶν κατὰστροφῶν ὡς ἀπὸ μεγάλων αἰμασπόντων τραυμάτων.

Λοιπὸν, τινὲς συναντήσεις, πράγματα τινα παροδικῶς περιπεσόντα εἰς τὴν ὁρσιν ἡμῶν, μαντεβόμενα, ἐνδόμυχοι τινες λύπαι, ἀστασίαι τινὲς τῆς τύχης, συγκινοῦσαι ἐντὸς ἡμῶν κόσμον ὅλον ἀλγεινὸν σκίψουν, διανοίγουσαι ἐνώπιόν μας ἀποτόμως τὴν μυστηριώδη θύραν τῶν ἡθικῶν ἀλγηδόνων, τῶν πολυπλόκων, ἀνιάτων καὶ τόσῳ βαθυτέρων ὅσῳ φαίνονται μάλλον ἥπιοι, τόσῳ ὀριμυτέρων, ὅσῳ μάλλον ἀκατάληπτοι φαίνονται, τόσῳ μονιμωτέρων, ὅσῳ φαίνονται πλασταί, ἀφίνουσιν ἐν τῇ ψυχῇ βάρος τι ἀνιχνόν, σταγόναν πικρίας, συναίσθημά τι ἀπογοητεύσεως τοῦ ὑποῖου ἢ πίσεως ἀργεῖ πολὺ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ.

Πάντοτε παρίστανται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου δύο ἢ τρία πράγματα, ἅτινα ἄλλοι οὐδὲ κἂν βεβαίως παρετήρησαν, καὶ ἅτινα διεπέρασαν ἐμὲ ὡς μακρὰ καὶ λεπτὰ κεντήματα ἀνιάτα.

Δὲν θὰ κατανόειτε ἴσως τὴν συγκίνησιν ἣτις μοὶ ἀπέμεινεν

ἐκ τῶν βραχειῶν αὐτῶν ἐντυπώσεων. Μίαν μόνην θὰ σᾶς ἀφηγηθῶ. Εἶνε παμπάλαιος, ἀλλὰ ζωηρὰ ὡς ἐὰν χθὲς τὸ πρῶτον μοὶ συνέβη.

Εἶμαι πεντηκοντούτης. Ἡμῖν τότε νέος καὶ ἐσπουδάζον τὰ νομικὰ.

Μελαγχολικὸς ὀλίγον, ὀλίγον ὀνειροπόλος, ἐμπορούμενος ὑπὸ φιλοσοφίας μελαγχολικῆς, δὲν ἦμην ποσῶς φίλος τῶν θεωρητικῶν καφενείων, τῶν φλυάρων συντρόφων καὶ τῶν κούφων γυναικῶν.

Ἀφουπνίζομην ἐνωρίς καὶ μία τῶν προσφιλεστέρων μου σκέψεων ἦτο τὸ νὰ βαδίζω μόνος, περὶ τὴν ὁγδόην πρωϊνὴν ὥραν, εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τοῦ Λουξεμβούργου.

Τὴν εἶχετε γνωρίσει αὐτὴν τὴν δενδροστοιχίαν; ὠμοιάζει μὲ κήπον παρημελημένον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, κήπον ὥραϊον ὡς γλυκὺ μεῖδιμα γραΐας.

Πυκνοὶ φράκται ἐχώριζον τὰς στενάς καὶ κωνονικὰς διόδους, διόδους γαληνίους, μεταξύ δύο τειχῶν φυτείας μεθοδικῶς κεκομμένης.

Αἱ μεγάλαι ψαλίδες τοῦ κηπουροῦ ἰσοπέδουν ἀδιακόπως αὐτὸ τὸ ἐκ κλάδων τείχισμα.

Καὶ κατ' ἀποστάσεις, συνήντα τις μικρὰς ἐκτάσεις ἀνθοσπαρτους, στοίχους ἐκ μικρῶν δένδρων παρατεταγμένων δί- κην μαθητῶν ἐν περιπάτῳ, συμπλέγματα μεγαλοπρεπῶν τριανταφυλλεῶν ἢ σωρείας δένδρων καρποφόρων.

Μία ὅλη γωνία τοῦ θελκτικῷ αὐτοῦ ἄλλους ἐχρησίμευεν ὡς δικαίτημα τῶν μελισσῶν.

Αἱ ἀχύριναί οἰκίαι τῶν, ἐντέχνως ἐκτεινόμεναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, διήνοιγον πρὸς τὸν ἥλιον τὰς μεγάλας ὡς ἡ ὀπὴ θακτο- λίθρας θύρας τῶν καὶ καθ' ὅλον τῶν ὁδῶν τὸ μήκος συνήντα τις τὰς βομβούσας καὶ χρυσὰς μελίσσας, ἀληθεῖς κυριάρχους τοῦ ἡρέμου ἐκείνου μέρους, ἀληθεῖς περιπατητρίαι τῶν ὁμοίων πρὸς διαδρόμους ἡσυχῶν αὐτῶν διόδων.

Μετέβαινον σχεδὸν ἐκεῖ ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν. Ἐκαθήμεν ἐπὶ θρονίου καὶ ἀνεγίνωσκον.

Ἐνίοτε ἄφρινον νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τῶν γονάτων μου τὸ βιβλίον ἵνα παρὰδῶ εἰς ρεμβασμούς, ἵνα ἀκούσω περὶ ἐμὲ τὴν βοήν τῶν Παρισίων, καὶ ἀπολαύσω τῆς ἀπείρου ἀναπαύσεως τῶν ἀρχαίου ρυθμοῦ φυτειῶν αὐτῶν.

Ἀλλὰ μετ' οὗ πολὺ παρετήρησα ὅτι δὲν ἦμην ὁ μόνος συ- χνάων εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, καὶ συνήντων ἐνίοτε, ἐκ τοῦ σύνεγ- γους, ἐν τῇ γωνίᾳ ἀφθόνου φυτείας, ἀλλόκοτόν τινα γέροντα μικρόσωμον.

Ἐτόρει ὑποδήματα μὲ ἀργυρὰς πόρπας, βραχίον συρμοῦ παρελθόντος, ρεδιγκόταν καστανόχρουν, δαντέλλαν ἀντὶ λαί- μοδετοῦ, καὶ ἰδιόρρυθμον φαῖον πῖλον πλατύγυρον καὶ χνου- δωτόν, προκατακλυσμαῖον.

Ἦτο ἰσχνός, πολὺ ἰσχνός, γωνιώδης, μορφάζων καὶ μειδιῶν.

Οἱ ζωηροὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπαλλον, ἀνεκινούντο ὑπὸ ἀένανον κίνησιν τῶν βλεφάρων καὶ πάντοτε ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ λαμπρὰν ῥάβδον μὲ χρυσῶν ἄνωθεν μῆλον, ἥτις θ' ἀπετέλει ἴσως ἀναμνήσιν τινα αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων.

Ὁ ἀνθρωπίσκος μ' ἐξέπληξε κατ' ἀρχάς, εἴτα μοὶ διηγει- ρεν ὑπερμέτρως τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ τὸν κατεσκόπευον διὰ μέ- σου τοῦ ἐκ φύλλων τείχους, τὸν παρηκολούθουν μακρόθεν, στα- ματῶν εἰς τοὺς ἐλιγμούς τῶν ἀλῶν διὰ νὰ μὴ φαίνομαι εἰς ἐκείνον.

Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς πρωΐαν τινὰ, ἐν ᾗ ὑπέθετεν ὅτι εὕρισκετο μόνος, ἀρχίσας νὰ κάμνῃ κινήσεις ἀλλοκότους: μικρὰ τινὰ σκιρτήματα ἐν ἀρχῇ, κατόπιν μίαν ὑπόκλισιν· ἔπειτα ἐκτύπησε, μὲ τὴν κάτισχνόν του κνήμην, βῆμά τι γοργόν, ἔπειτα ἤρχισε νὰ περιστρέφεται χαριέντως, ἀναπηδῶν, ταλαντευόμενος γελοίως, μειδιῶν ὡς ἐνώπιον κοινοῦ, ἀπονέμων εὐχαριστήρια, καμπυλῶν τὸν βραχίονα, συσπῶν τὸ ὡς νευροσπαστοῦ σῶμά του, ἀποτεινὼν εἰς τὸ κενὸν ἑλαφροὺς χαιρετισμούς τρυφεροὺς καὶ γελοίους. Ἐχόρευεν!

Ἐμείνα ὥσεί ἀπολιθωμένος ἐξ ἐκπλήξεως, σκεπτόμενος τίς ἐκ τῶν δύο ἄρα ἦτο τρελλός, ἐκεῖνος ἢ ἐγώ.

Ἄλλ' αἶφνης ἐσταμάτησε, προὐχώρησε κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐπὶ σκηνῆς ὑποκριτῶν, εἶτα ὑπεκλίθη ὑπισθοδρομῶν μετ' ἐπιχαρίτων μειδιημάτων καὶ φιλημάτων χορευτρίας, ἅτινα ἀπηύθυνε διὰ τῆς τρεμούσης του χειρὸς πρὸς τὰς δύο δένδροστοιχίας.

Καὶ ἐπανέλαθε μετ' ἐπισημότητος τὸν περίπατόν του.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸν εἶχον πλέον πάντοτε πρὸ ἐμοῦ. Καὶ ἐκάστην πρωΐαν ἐπανήρχιζε τὸ ἀλλοκότον του γύμνασμα.

Ἀκατάσχετος μὲ κατέλαθε πόθος ἵνα τῷ ὁμιλήσω.

Προέβην εἰς τὸ ριψοκίνδυνόν μου διάβημα καί, χαιρετίσας αὐτόν, τῷ εἶπον:

— Πολὺ ὥραϊος καὶρός σήμερα, κύριε.

Ἐκεῖνος ὑπεκλίθη.

— Ναί, κύριε, εἶνε σὴν τὸν καιρὸν ποῦ ἔκανε σὲ χρόνια περασμένα.

Ὅκτῳ μετέπειτα ἡμέρας, ἤμεθα φίλοι, καὶ ἐγνώρισα τὴν ἱστορίαν του.

Ἦτο διδάσκαλος χοροῦ εἰς τὸ Μελόδραμα, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΕ'. Ἡ ὥραία του ράβδος ἦτο δῶρον τοῦ κόμητος δὲ Κλερμόν.

Καὶ ὅτε τῷ ὁμίλει τις περὶ χοροῦ, ἡ φλυαρία του ἦτο ἀκατάσχετος.

Λοιπόν, ἰδοὺ ὅ,τι ἡμέραν τινὰ μοὶ ἐξωμολογήθη.

— Ὑπανδρεύθην τὴν Καστρίν, κύριε. Θὰ σᾶς τὴν συστήσω, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀλλ' ἔρχεται ἐδῶ ἀργότερα. Ὁ κῆπος αὐτός, βλέπετε, εἶνε ἡ τέρψις μας καὶ ἡ ζωὴ μας. Εἶνε τὸ μόνο ποῦ μᾶς ἀπέμεινε ἀπ' τὰ παλὰ μᾶς χρόνια. Μοῦ φαίνεται πῶς ἂν διόλου δὲν τὸν εἶχαμε, ἡ ζωὴ θὰ μᾶς ἦτο πλέον ἀδύνατος. Εἶνε ὁ τόπος παλῆς καὶ εὐγενικός, δὲν εἶν' ἀλήθεια; Μοῦ φαίνεται πῶς ἀναπνέω ἐδῶ ἄερα ποῦ διόλου δὲν ἔχει ἀλλάξει ἀφ' ὅτου ἤμουν νέος. Ἡ γυναῖκά μου κ' ἐγὼ περνοῦμ' ἐδῶ ὅλο τὸ ἀπόγευμά μας καθημερινῶς. Ἀλλά, ἐγώ, ἔρχομ' ἀπὸ τὸ πρωί, γιὰτὶ σηκώνομαι νωρίς.

Εὐθὺς ὡς ἐπεράτωσα τὸ πρόγευμά μου, ἐπέστρεψα εἰς τὸ Λουξεμβούργον, καὶ ἀράυα διέκρινα τὸν φίλον μου προσφέροντα μετ' ἐπισημότητος τὸν βραχίονα εἰς τινα ὑπέργυρον μικρόσωμον γυναῖκα, μελανὰ ἐνδεδυμένην, καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν συνεστήθην.

Ἦτο ἡ Καστρίν, ἡ μεγάλη χορεύτρια ἡ ἀγαπωμένη παρὰ τῶν πριγκήπων, ἡ ἀγαπωμένη παρὰ τοῦ βασιλέως, ἡ ἀγαπωμένη παρ' ὅλου ἐκείνου τοῦ ἱπποτικῷ αἰῶνος, ὅστις φαίνεται ἀφῆσας ἐν τῷ κόσμῳ ὁσμήν τινα ἔρωτος.

Ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τινος λιθίνου θρονίου.

Ἦτο Μάϊος.

Ἄρωμα ἀνθέων ἠρωμάτιζε τὰς καθαρὰς διόδους.

Ὁραῖος ἥλιος διωλίσθαινε μεταξὺ τῶν φυλλωμάτων καὶ ἐσκόρπα μέχρις ἡμῶν πλατέα στίγματα φωτός. Το μῦρον φόρεμα τῆς Καστρίν ἐφαίνετο διευγῶς φαεινόν.

Ὁ κῆπος ἦτο κενός.

Ἦκουέ τις τὸν μεμακρυσμένον κυλισμὸν τῶν ἀμαξῶν.

— Ἐξηγήσατέ μου λοιπόν, εἶπον πρὸς τὸν γέροντα χορευτὴν, τί ἦτο τὸ μενουέτο;

Ἐκεῖνος ἐσκίρτησε.

— Τὸ μενουέτο, κύριε, εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν χορῶν, καὶ ὁ χορὸς τῶν βασιλέων, ἀκούτε; Ἀφ' ὅτου δὲν ὑπάρχουν πλέον βασιλεῖς, δὲν ὑπάρχει πλέον μενουέτο.

Καὶ ἤρχισεν, εἰς ὕψος πομπῶδες, μακρὸν διθυραμβικὸν ἐγκώμιον ἐκ τοῦ ὁποίου οὐδὲν ἀντελήφθην.

Ἡθέλησα νὰ μοὶ περιγράψῃ τοὺς βηματισμούς, ὅλας τὰς κινήσεις, τὰς στασεις. Περιήρχετο εἰς σύγχυσιν, ἡρεθισμένος διὰ τὴν ἀδυναμίαν του, νευρικός καὶ ἀπελπισ.

Καὶ αἶφνης, στραφεὶς πρὸς τὴν ἀρχαίαν του σύντροφον, τὴν πάντοτε σιωπηλὴν καὶ σοβαράν:

— Ἐλίζα, θέλεις, λέγε, θέλεις, θὰ φανῇς πολὺ ὑποχρεωτική, θέλεις νὰ δεῖξωμε στὸν κύριο τί ἦτο τὸ μενουέτο;

Ἐκείνη ἔστρεψεν ἀνήσυχον τὸ βλέμμα πανταχόθεν, εἶτα ἠγέρθη, χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ ἐκφέρῃ, καὶ ἐλθοῦσα ἐτοποθετήθη ἀπέναντί του.

Τότε, εἰδὼν τι ὕπερ οὐδέποτε θὰ λησμονήσω.

Ἐπήγαγον καὶ ἤρχοντο μὲ ἀκκισμοὺς παιδαριώδεις, ἐμειδίων πρὸς ἀλλήλους, ἐταλαντεύοντο, προσέκλινον, ἐπήδων ὁμοῖοι πρὸς δύο γηραιὰς πλαγῶνας, τὰς ὁποίας ἔκλυε νὰ χορεύωσι μηχανηματι πεπαλαιωμένον, ὀλίγον συντετριμμένον, κατασκευασθὲν τὸ παλὰ ὑπὸ τεχνίτου δεξιωτάτου, κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐποχῆς του.

Καὶ τοὺς ἠτένιζον, μὲ τὴν καρδίαν συνταρασσομένην ὑπὸ παραδόξων συναισθημάτων, μὲ τὴν ψυχὴν συγκεκινημένην ὑπὸ ἀρρήτου μελαγχολίας.

Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον φάσμα τι ἀξιοβρήτητον ἄμα καὶ κομικόν, τὴν ἐκπεσόντος συρροῦ σκιὰν ἐνὸς αἰῶνος.

Ἐπόθουν νὰ γελάσω καὶ εἶχον ἀνάγκην νὰ ἔκλαιον.

Αἶφνης ἐσταμάτησαν, εἶχον περατώσει ὅλα τὰ μέρη τοῦ χοροῦ.

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἔμεινον ὄρθιοι ὁ εἰς πρὸ τοῦ ἄλλου, μορφάζοντες κατὰ τρόπον καταπληττόντα· εἶτα περιεπτύχθησαν ἀλλήλους καὶ ἀνελύθησαν εἰς λυγμούς.

Ἀνεχώρουν, τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα, διὰ τὴν ἐπαρχίαν. Οὐδόλως τοὺς ἐπανεῖδον.

Ὅτε ἐπανῆλθον εἰς Παρίσιους, μετὰ δύο ἔτη, εἶχον καταστρέψει τὴν δένδροστοιχίαν.

Τί ἀπέγιναν οἷως τὸν προσφιλῆ τῆς παλὰ ἐποχῆς κῆπον, μὲ τὰς ἐν εἰδὲ λαθυρίνου ὁδοὺς του, τὸ ἄρωμα τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς χαριέσσας φυτείας του;

Ἀπέθανον; Πλανῶνται ἀνὰ τὰς συγχρόνους ὁδοὺς ὡς οἱ ἄνευ ἐλπίδος ἐξόριστοι; Χορεύουσιν, ὡς φάσματα, φανταστικόν τι μενουέτον μεταξὺ τῶν κυπαρίσσων κοιμητηρίου, κατὰ μῆκος τῶν μεταξὺ τάφων ἀτραπῶν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης;

Ἡ ἀνάμνησίς των μὲ πιέζει, μὲ βαρύνει, μὲ βασανίζει, παρμένει ἐντὸς ἐμοῦ ὁμοῖα μὲ πληγὴν. Διατί; Οὐδὲν γνωρίζω.

Δὲν εὕρισκετε, τῷ ὄντι, τὸ πρᾶγμα γελοῖον;

Μετάφρασις.